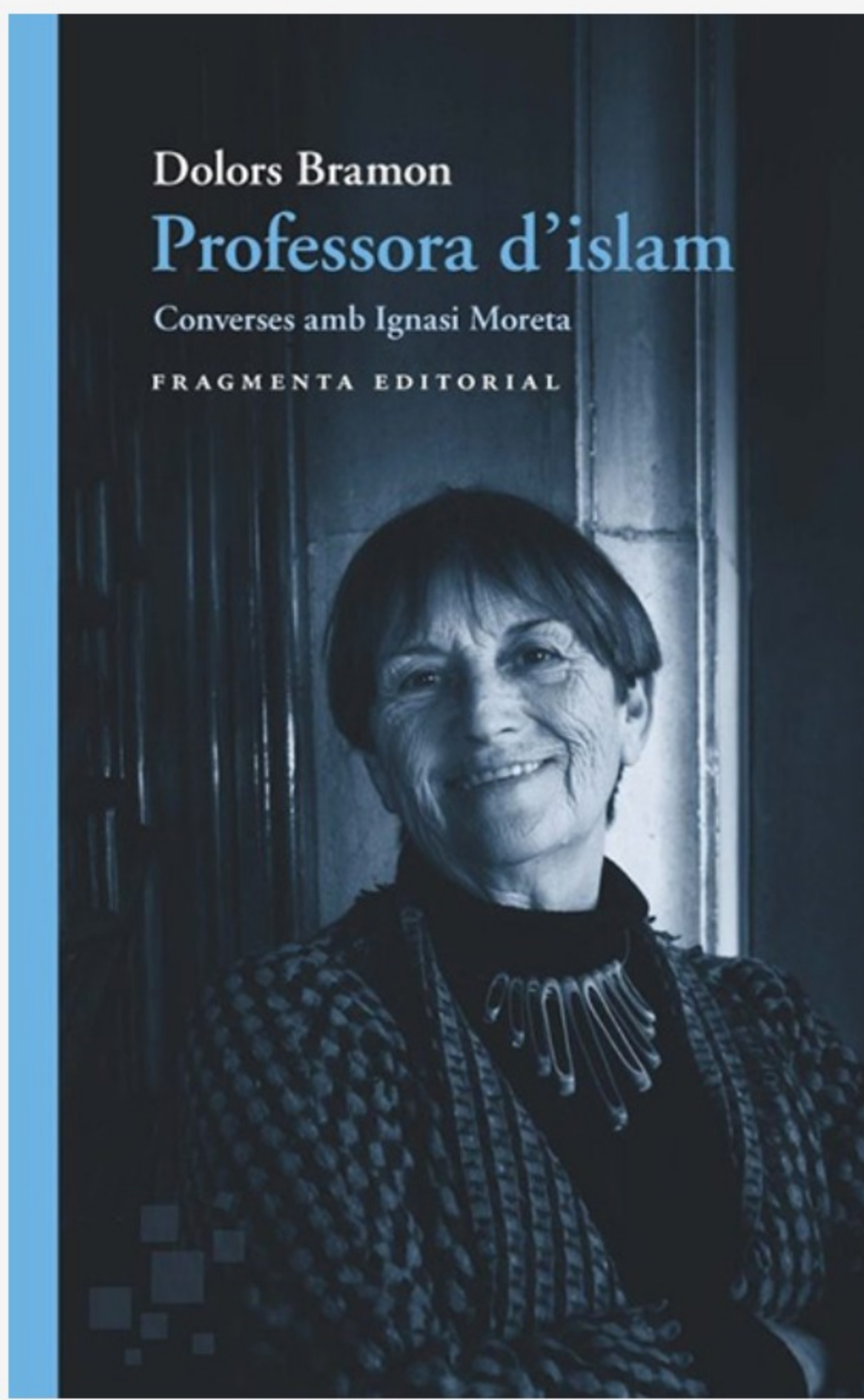

Professora d'islam. Converses amb Ignasi Moreta

Pàgina inicial / Professora d'islam. Converses amb Ignasi Moreta

< Anterior Següent >

Autoria: **Dolors Bramon**

Títol: **Professora d'islam. Converses amb Ignasi Moreta**

Editorial: **Fragmenta Editorial, Barcelona, 2023,**

Pàgines: **109**

Antonio Constán Nava

Enfrontar-se a una ressenya és sempre una àrdua tasca de síntesi, no ja del llibre que es ressenyarà, sinó d'agrupar els coneixements que es tenen per, d'alguna manera, enquadrar el que es ressenya dins de l'ampli corpus bibliogràfic al qual arriba. En aquest cas, no cal tirar de saviesa, sinó, més aviat, d'empatia professional. Perquè el llibre és, més que un conjunt de pàgines de contingut científic (que també ho és), una finestra en la qual el lector assisteix a les memòries de la vida professional de la professora Dolores Bramon, on els aspectes personals són, tal vegada, fins i tot més decisius a l'hora de tractar l'assumpte del diàleg.

El llibre és el fruit d'una entrevista guiada per Ignasi Moreta, director de l'editorial en la qual apareixen publicades aquestes memòries dialogades. Diàleg que serveix per a acostar el lector a una finestra per on pugui apuntar-se al tema central, l'islam, comptat per una de les especialistes de l'arabisme més conegudes del panorama nacional. El record d'una vida que dona lloc a una lectura amena i lleugera, molt fresca, de tot just 100 pàgines. Perquè el llibre té 109 pàgines exactament en les quals, a més, van apareixent els noms més o menys coneguts de la societat catalana d'aquells anys, persones lligades a la vida de la Dra. Bramon.

Ja en la «presentació» (p. 7-8) s'avança què tractarà a l'entrevista, deixant clar que no és una entrevista a l'ús sobre la religió islàmica i que aquesta es realitzarà des d'una situació d'expert sobre l'islam sense ser musulmà. Aquesta explicació, aquest camí d'entendre el que la professora vol transmetre, es fa en una conversa dividida a manera de quatre capítols.

En el primer d'aquests, «Arabista i islamòloga. Estudis a la universitat» (p. 9-24), la Dra. Bramon deixa clar quin és el seu posicionament davant l'objecte d'estudi, l'islam, postura que manté al llarg de tota l'entrevista. Acompanya aquesta part un passeig pel record dels qui van ser professors seus, de com va començar els estudis d'Econòmiques, però va acabar decantant-se per l'especialitat de Semítiques. I avança (alguna cosa que es veurà més tard) les lluites de poder que va patir al seu pas per l'Institut d'Estudis Catalans i, sobretot, en la universitat.

Es dona pas al segon bloc del llibre amb el títol «Els orígens. Família. Escola. Casament. Enciclopèdia Catalana» (p. 25-48). En aquest, les seues paraules es passegen recordant la infantesa, com va ser a Barcelona en casar-se, però, en separar-se, va marxar a treballar a Saragossa. Allí va conèixer al seu «mestre de veritat» (p. 26), Federico Corriente. És un capítol dedicat al seu matrimoni amb Ernest Lluch, el seu pas per l'Enciclopèdia Catalana on va ser redactora. De com, en aquesta institució, van donar forma a ètims que fins llavors havien estat tractant-se de manera ambigua (al-Àndalus, aràbigo-espanyol, musulmà, etc.), termes que fins ara continuen donant-nos maldecap als especialistes quan els escoltem o llegim mal usats.

El tercer capítol, «València. Saragossa. Barcelona» (p. 49-68), centra potser de manera més concreta el seu itinerari geogràfic vital. Casada amb Lluch, marxen a València —des de 1970 fins a 1977—, quan al seu llavors marit el designen candidat del PSOE per Girona. Parla del seu doctorat dirigit per Juan Vernet, i de com va defensar la tesi el 1984 (realment tutoritzada per Julio Samsó) amb l'ànim destrossat, perquè dos dies abans Ernest li havia demanat la separació. Aquest bloc, a més, se centra en el record de les corrupteles de la universitat i de com va ser la seva entrada com a professora en la universitat, en el departament d'Italià, no de Semítiques, per culpa de Juan Vernet. Recorda com va estar pràcticament sis anys de marmitó portafolis, fins que el 1984 li van oferir una plaça a Saragossa per a impartir llengua àrab. Allí se'n va anar. I allí va aconseguir-ne la titularitat. Tres anys més tard, va decidir presentar-se a Barcelona, on, després de l'ardit passat de Juan Vernet (que era «un amant del poder»), no la volien, fins i tot va haver d'enfrontar-se al «menyspreu» de Samsó. Destaca les seves aportacions i «innovacions» en l'ensenyament d'una llengua àrab que encara pecava d'ensenyar-se amb metodologies vuitcentistes. I justifica el no dirigir tesis de doctorat per a no «perjudicar» els alumnes en un sistema en el qual Julio Samsó era qui feia i desfeia.

Finalment, tanca el llibre un quart bloc, «Una classe d'islamologia» (p. 69-109). En aquest capítol, la professora brinda una classe als lectors del que eren les seves classes. Comença, com així ho justifica a l'inici de l'entrevista, dient que a les classes sempre avisava que es «limitaria a transmetre coneixements sobre l'islam, que en faria una anàlisi secular i que sempre deixaria les qüestions de fe fora de l'aula» (70). Explica per què ha usat el terme *Alà* en lloc de *Déu*, els de Muhammad-Mahoma, els conceptes d'*islamisme*, *fonamentalisme*, *integrisme*, l'origen i formació de l'Alcorà (al qual dedica diverses pàgines). També parla de qüestions ja més conegudes i que sempre són curiositat d'un lector occidental, aquestes dedicades a les prescripcions i prohibicions que parteixen de l'Alcorà: la prohibició de menjar carn de porc, de beure alcohol, sobre les representacions iconogràfiques i sobre la figura de Jesucrist en l'islam.

En definitiva, assistim a la lectura dialogada sobre la vida d'aquesta professora dedicada a l'estudi de la llengua àrab i de l'islam en les seves diverses facetes. Una de les professores que ha estat testimoni i protagonista del desenvolupament de l'arabisme peninsular de les últimes dècades, no ja només per la petjada que ha deixat al llarg dels seus anys com a docent, sinó a l'inflat nombre de publicacions, moltes d'aquestes, clau per a entendre el passat musulmà de la Península, com el que ella mateixa esmenta, *Contra moros i jueus*. Sens dubte, el llibre és, a més, una declaració per a entendre des de dins els secrets d'una vida acadèmica universitària, en la qual, a vegades, les quotes de poder dels uns condicionen la projecció professional dels altres investigadors i dels altres docents.